

**A Grófi-erdő (HUHN20057)
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
Natura 2000 fenntartási terve**

Debrecen
2021.

Készítette
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Együttműködő partner
BioAqua Pro Környezetvédelmi Szolgáltató és Tanácsadó Kft.
E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

Vezető szakmai koordinátor
Kapocsi István

Szakmai koordinátor
Dr. Kiss Béla
Lesku Balázs

Vezető természettudományi szakértő
Dr. Gulyás Gergely

Vezető agrárgazdálkodási szakértő
Hasznosi László

Közreműködő szakértők
Dr. Gulyás Gergely
Dr. Sum Szabolcs
Polyák László
Barcánfalvi Péter
Lukács Attila
Szabó Gyula
Tóth Pál
Arlett Péter
Tokaji Kitti

© Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 2021.

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll.
A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai	6
1.1. Név.....	6
1.2. Azonosító kód.....	6
1.3. Kiterjedés.....	6
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	6
1.4.1. Jelölő élőhelyek.....	6
1.4.2. Jelölő fajok	6
1.5. Érintett települések	6
1.6. Egyéb védeltségi kategóriák.....	7
1.7. Tervezési és egyéb előírások	7
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv.....	7
1.7.2. Településrendezési eszközök.....	7
1.7.3. Körzeti erdőtervek	7
1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek	8
1.7.5. Halgazdálkodási tervek	8
1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv.....	8
1.7.7. Egyéb tervek.....	8
2. Veszélyeztető tényezők.....	8
3. Kezelési feladatok meghatározása.....	12
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	12
3.2. Kezelési javaslatok	13
3.2.1. Élőhelyek kezelése	13
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	23
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	23
3.2.4. Kutatás, monitorozás	23
3.2.5. Mellékletek.....	25
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	26
3.3.1. Agrártámogatások.....	26
3.3.2. Pályázatok	31
3.3.3. Egyéb.....	31
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	31

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	31
3.4.2. A kommunikáció címzettjei.....	32
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	35

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Grófi-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUHN20057
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	229,05 ha
--------------------------------	-----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és állatfajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2019. évi változatát vettük alapul.

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 91G0* - Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*val és *Carpinus betulus*szal
- 91F0 - Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)
- 3150 - Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel

*: kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.2. Jelölő fajok

- Díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)

1.5. Érintett települések

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye: Szamosszeg

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészeletről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Megye	Érintett terület		A település területének érintettsége(%)
		(ha)	(%)	
Szamosszeg	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	228,75 ha	99,87%	6,48%

Nagydobos	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	0,30 ha	0,13%	0,01%

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési terület nem érint különleges madárvédelmi területet.

A tervezési terület teljes területe (100 %) átfed az Országos Ökológiai Hálózat magterület övezetével.

<u>Típus</u>	<u>Kód</u>	<u>Név</u>	<u>Átfedés</u> (ha)	<u>Átfedés</u> (%)	<u>Kapcsolódó jogszabály száma</u>
országos ökológiai hálózat magterület övezet	MT	-	225,92 ha	98,63%	Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX törvény.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A tervezési területre természetvédelmi kezelési terv nem vonatkozik.

1.7.2. Településrendezési eszközök

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Közgyűlésének 5/2020. (IV.26.) önkormányzati rendelete Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye területrendezési szabályzatáról, térségi szerkezeti tervéről és térségi övezeteiről

Szamosszeg Község Önkormányzata Képviselőtestületének 6/2007. (VIII.15.) Kt. rendelete a helyi építési szabályzatról és a szabályozási tervek elfogadásáról.

1.7.3. Körzeti erdőtervek

Körzeti erdőterv: A Szatmár-Nagyecsed erdőtervezési körzet erdőterve (érvényes: 2016. - 2025.12.31.) Határozat ügyiratszám: HB-03/ERD/07149-1/2017.

(https://www.kormany.hu/download/d/0f/60000/MK_15_110_45.pdf)

1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

Kömörő-Fülesd kiemelt természetmegőrzési terület a Tiszántúli Vadgazdálkodási táj Felső-tiszavidéki vadgazdálkodási tájegységébe tartozik. A tájegység vadgazdálkodására a Tiszántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről szóló 13/2018. (VII. 3.) AM rendeletben foglaltak az irányadóak.

Szamos-Kraszna-Közi Vadásztársaság vadgazdálkodási egység kódszáma: 15-854550-110 vadgazdálkodási üzemterve. Vadgazdálkodási üzemterve érvényes: 2037. február 28. Jóváhagyó határozat ügyiratszám: SZ-10/83/00048-1/2019

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A területen halgazdálkodási vízterület nem található, így halgazdálkodási terv sem vonatkozik rá.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

2-2 Szamos-Kraszna alegység vízyűjtő-gazdálkodási terve – Közreadta a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság (TIVIZIG). Elfogadás dátuma: 2016. április.

(<http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149> alapján)

1.7.7. Egyéb tervek

Díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*) fajmegőrzési terve. Kiadta: Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Természetvédelmi Hivatal, 2006. Jóváhagyta: Dr. Persányi Miklós Környezetvédelmi és Vízügyi Miniszter, 2006.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Jövőbeli valószínűsíthető veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy; M= közepes; L= kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
K02	Leccsapolás	H	több 10%	3150- Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel: vizes élőhelyek megszűnése az élőhely teljes elvesztéséhez vezet.
B17	Erdészeti talajművelési és egyéb talajkezelési gyakorlatok	H	33	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>): itt a felújítást megelőző teljes talajelőkészítésre gondolunk, ami akkor is rontja az élőhely természetességét, amennyiben kőrises-tölgyesnek újítják föl. 91G0*-Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> : itt a felújítást megelőző teljes talajelőkészítésre gondolunk, ami akkor is rontja az élőhely természetességét, amennyiben gyertyánelegyes tölgyesnek újítják föl.
B02	Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrákat is	L	<5	91G0*-Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> : veszélyezteteti az elegyfafaj nem megfelelő megválasztása, amennyiben a felújításba nem elegyítenek gyertyánt. Díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>): A faj élőhelyének számító keményfás erdők természetvédelmi helyzetének romlásán keresztül ható tényező. A kőrisfajok eltűnésével veszélyezteteti a fajt.
B10	Illegális fakitermelés	L	5	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>), 91G0*-Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> : az erdő északkeleti részén jellemző a falopás, melynek következtében megnyílik az erdő és a nyitott területen és ez hosszú távon az inváziós, illetve intenzíven terjedő fafajok (gyalogakác (<i>Amorpha fruticosa</i>), fehér akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>) terjedését segíti, csökkenti az élőhelyek kiterjedését.
G08	Hal- és vadállomány kezelése	L	<5	Díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>): túltartott vadállomány, főképp a vaddisznó jelenléte okozza a lepkének szükséges aljnövényzet károsodását (taposási/túrasi/rágási kár), megfogyatkozását.
I01	Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós	M	nem ismert	91F0 - Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>): Kialakuló állományuk alatt az élőhely erősen degradálódhat, vagy akár tartósan meg is semmisülhet.

	fajok			
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok	L	<5	Díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>): negatív hatásként értékelhető bizonyos tájidegen, intenzíven terjedő, illetve inváziós fajok [például: amerikai kőris (<i>Fraxinus pennsylvanica</i>), zöld juhar (<i>Acer negundo</i>), aranyvessző-félék (<i>Solidago</i> spp.) akác-félék (<i>Robinia</i> spp.), gyalogakác (<i>Amorpha fruticosa</i>) stb.] lokális terjedése.
Kód	Potenciális veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy; M= közepes; L= kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
N02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében	H	28	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>), 91G0*-Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> : az általános talajvízszint-csökkenés káros az erdőállományra, mivel ezek az állományok hozzá vannak szokva a többlet vízhatáshoz. Díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>): A faj élőhelyének számító keményfás erdők természetvédelmi helyzetének romlásán keresztül ható tényező. A faj összetétel megváltozásával eltűnik a tápnövény és ennek következtében a faj is.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Általános célkitűzések:

A Grófi-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területté nyilvánításakor az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése alapján a terület természetvédelmi célkitűzései meghatározásra kerültek, valamint kiemelésre kerültek egyes jelölő értékek, amelyeket a kezelés során prioritásként kell kezelni. A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain találhatóak.

A természetvédelmi célállapot:

A megjelölt prioritások szerinti célállapot megvalósításakor arra kell törekedni, hogy a terület egyéb természetes, közösségi jelentőségű (de nem jelölő) élőhelyek kiterjedésének, karakterének, egységes táji megjelenésének, természetes biológiai sokféleségének fennmaradása is biztosítható legyen, különös tekintettel az ott előforduló, jelentős értéket képviselő védett fajok igényeire.

A célállapot eléréséhez rendelt célkitűzések:

- A természetközeli/féltermészetes tölgyes erdők fenntartása, különös tekintettel a gyertyános-tölgyes és keményfaliget jellegű állományokra.
- Őshonos fafajú állományokban a kiterjedt tarvágásos véghasználatok mellőzése, folyamatos erdőborítás fenntartása, természetközeli vegyes korösszetételű állományok kialakítása. A felújításokban a teljes talajelőkészítés és tuskózás (az akácos állományokat kivéve) elhagyása. A talaj és az aljnövényzet bolygatását a lehető legkisebbre javasolt csökkenteni.
- Javasolt természetközeli felújítási és ápolási módok kísérletes kidolgozása. Arra alkalmas részeken „őserdő” jellegű, gazdálkodásmentes állományok kialakítása és fenntartása. Természetes cserjeszint kímélete.
- Lábon száradó vagy odvasodó faegyedek és a holt fa megfelelő mennyiségű meghagyása.
- A tájidegen erdőállományok fokozatos őshonos állományra cserélése.
- Természetes, inváziós fajok által nem eluralt cserjés-magaskórós erdőszegélyek kímélete és fejlesztése.
- Az inváziós, illetve intenzíven terjedő fajok (gyalogakác, zöld juhar, amerikai kőris, aranyvesszők, japánkeserűfűvek, akác) visszaszorítása, szükség esetén rendszeres beavatkozásokkal. A természetközeli/féltermészetes erdőállományokból és fasorokból a tájidegen fafajok (gyalogakác, zöld juhar, amerikai kőris, akác stb.) egyedeit el kell távolítani. Ennek során a sarj- vagy újulatképzést meg kell akadályozni.
- A természetközeli erdei aljnövényzet megóvása, a természetes felújulás segítése érdekében (taposás, túsás, rágási kár megelőzése miatt) a területen a nagyvad egyedszámának megfelelő szinten tartása, szükség esetén mesterséges apasztása.
- A jelölő erdei élőhelyek inváziós veszélyeztetésének mértéke nem növelhető. Ennek érdekében a jelölő élőhelyekkel érintkező, az adott helyen tényleges inváziós fenyegetést

jelentő tájidegen fásszárú állományok (pl. akác, amerikai kóris) telepítése még szántókon sem javasolt, illetve nem is újíthatók fel.

- Az erdők területét vagy területének intaktságát csökkentő beruházások mellőzése.
- A területen található csatornákon, vízfolyásokon, holt medreken a vízvisszatartó műtárgyak megfelelő üzemeltetése, szükség esetén új műtárgyak kialakítása a természetes vízkészlet megtartása érdekében. Lehetőség szerint a Holt-Kraszna vízpótlásának biztosítása.

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozó természetvédelmi célkitűzések eléréséhez a terület egyes részei eltérő kezelést igényelnek, figyelembe véve az ott előforduló élőhelyeket, fajokat, és az ott jellemző gazdálkodási formákat. A kezelési, fenntartási, és az élőhely-rekonstrukciós és fejlesztési javaslatokat ezért a Natura 2000 terület egyes lehatárolt részegységeire, az úgynevezett kezelési egységekre (KE) vonatkozóan rendszerezi a fenntartási terv (a kezelési egységek térbeli elhelyezkedését a 3.2.5. melléklet térképei mutatják be). A jelentőségű élőhelyekre és fajokra vonatkozó kutatási és monitorozási javaslatokat a 3.2.4. fejezetben tárgyalja a fenntartási terv.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

3.2.1.1. Kezelési egységek (KE)

A kezelési javaslatok esetében élesen el kell választani a kötelező jellegű, jogszabályban előírt korlátozásokat, illetve az önkéntes vállalásokat. „A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervekészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhoz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.

A Grófi-erdő Natura 2000 területen az előforduló élőhelyek, fontosabb fajok és gazdálkodási módok alapján 5 kezelési egység lehatárolása indokolt, amelyek térképi megjelenítését a 3.2.5 mellékletek fejezet mutatja be. A kezelési egységek lehatárolása a 2015-ban tapasztalt természeti adottságok alapján történt, 1:10.000 alapléptékben. A térképi lehatárolás léptékét figyelembe véve a kezelési egységek határai (különösen nem mesterséges vonalat, pl. szántó, csatorna határkövető egységek esetén) nem szigorúan véve rögzítettek, hanem 10-20 méteres átmeneti sávban értelmezhetők. A kezeléseket, beavatkozásokat gyakorlati tervezésénél emellett figyelembe szükséges venni, hogy a természeti adottságok, élőhelyek spontán változásai miatt a kezelési egységek egymáshoz viszonyított határai megváltozhatnak. A fentiek alapján tehát a kezelési egységek térbeli lehatárolása a fenntartási terv gyakorlati átültetése esetén áttekinthető, iránymutató jellegű információnak tekintendő, aminek pontosítását magán a területen, az adott időszak aktuális állapotának megfelelően kell elvégezni.

(a) Kezelési egység kódja: KE-1

(b) Kezelési egység meghatározása: a Natura terület erdős élőhelyei. Ide tartoznak a puhafás és keményfás ligeterdők, a gyertyános-tölgyesek, kevés akác, fekete diós és lucos. A kezelési egység a terület nagy részét lefedi, összes kiterjedése 203,08 ha. Nagyrészt az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott területek (196,63 ha). Nem védett természeti területek. Ide tartozik az erdőkön kívül kevés cserjés-erdősülő terület is.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): keményfás ártéri erdők (J6), gyertyános-kocsányos tölgyesek (K1a), őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők (RC), őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők (RB)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): őshonos fafajú fiatalosok (P1), vágásterületek (P8), galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések (P2b), őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok (RA), nem őshonos fajú ültetett facsoportok, erdősávok és fasorok (S7), akácültetvények (S1), egyéb ültetett tájidegen lombos erdők (S3), egyéb ültetett tájidegen fenyvesek (S5), jellegtelen üde gyeppek (OB)
- Natura 2000 élőhelyek: keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0) /jelölő élőhely/; pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*szal (91G0*) /jelölő élőhely/
- Érintett erdőrészletek: Szamosszeg 1A, 1B, 1C, 1D, 1E, 1F, 1G, 1H, 2A, 2B, 2C, 2D, 2E, 2F, 2G, 2H, 2I, 3A, 3B, 3C, 3D, 4A, 4B, 4C, 4D, 4E, 4F, 4G, 4H, 5A, 5B, 5C, 5D, 5E, 5F, 5G
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy hörcsincér (*Cerambyx cerdo*), díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: fekete gólya (*Ciconia nigra*), darázsölyv (*Pernis apivorus*), héja (*Accipiter gentilis*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az érintett erdőrészletek jelenlegi fatípusai főként kocsányos és elegyes tölgyesek, kisebb részben hazai nyarasok, előfordul kevés akác, lucos és fekete diós is. A távlati célállományok legtöbbször kocsányos tölgyesek, kisebb részben hazai nyarasok.

Ezek a területek a körzeti erdőtervnek megfelelő gazdálkodás folytatható, a felújítások során azonban a természetvédelmi célkitűzéseknek az intenzíven terjedő fafajok arányának csökkentése felel meg, illetve törekedni kell arra, hogy az egyéb keménylombos fafajok közül a hazai, termőhelyhonos fajokat alkalmazzák az elegyítésekben.

Az előírás-javaslatok között megjelenő, a folyamatos erdőborítás biztosító üzemmódokra való áttérést szolgáló javaslatok esetében a biztosan működő technológiák a jelen pillanatban nem ismertek, az áttérése való kísérletek zajlanak hasonló termőhelyen a Rétköz-Beregi erdőtervezési körzetben már 2003 óta (lásd Tóth-Kaulák 2014). Ezek értékelése után a jövőben határozhatók meg konkrét technológiák. Részletesen ki kell dolgozni az erdőfelújítás módját, figyelembe véve a jelölő erdei élőhelyek természetességét, az intenzíven terjedő fajok

mennyiségét, illetve a mikroklimatikus és termőhelyi viszonyokat.

Ahhoz, hogy a tömberdőben az ideális korösszetételű erdőszerkezet alakuljon ki, az idős tuskósarj, illetve mag eredetű kocsányos tölgyesek vágástervének térbeli és időbeli ütemezését el kell készíteni. A 61/2017. FM rendelet erdőszeti tájanként rögzített vágásérettségi szakaszait az egyéb védelmi rendeltetésű sarj eredetű kocsányos tölgyesek esetében a vágásérettségi szakaszt 80-100 évben, a mag eredetű kocsányos tölgyesek és gyertyános-kocsányos tölgyesek esetében 80-120 évben határozta meg. A Natura 2000 területen jelentős a 80 év feletti erdők területe.

A jelölő fajnak javasolt díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*) állományának fennmaradása érdekében fontos az őshonos kőrisek lehetőség szerinti kímélete az előhasználatok és a véghasználatok során. A gyep- és cserjeszint, valamint a kőris-újulatban gazdagabb erdőszegélyek, nyiladékok kímélete szintén fontos a faj megőrzése szempontjából.

A vadgazdálkodási körzetben az apróvadas területekre fokozott figyelmet kell fordítani és az apróvadas jelleg fenntartására kell törekedni.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Erdők esetén a „VP4—12.2.1-16 – Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” VP felhívás.

A Szatmár-Nagyecsed-i erdőtervezési körzet erdőterve (érvényes: 2016. - 2025.12.31.) Határozat ügyiratszám: HB-03/ERD/07149-1/2017.

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezései.

A Szatmár-Nagyecsed-i erdőszeti tervezési körzet esetében az erdőtervezés egyedi szempontjai, céljai és alapelveit a 45/2015 (VII. 28.) FM rendelet rendelkezései szabályozzák.

b) Javasolt előírások:

- A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökzöld vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés. (E03)
- Állománynevelés során a nyiladékok és állomány szélek felé - a díszes tarkalepke védelmében - legalább 10 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel). (E14)
- A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során. (E18)
- Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése. (E33)
- Az erdő talajának megóvása érdekében a teljes talaj-előkészítés elhagyása. (E47) /Megjegyzés: kivéve az idegenhonos állományokat./
- Felújítás tájhoz fajokkal, illetve célállománnyal. (E51)/Megjegyzés: kocsányos tölgy (*Quercus robur*), magyar kőris (*Fraxinus angustifolia subsp. pannonica*)/
- Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágymű- és fásszárúak továbbterjedésének mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás) történő megakadályozása. (E83)/Megjegyzés: gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), aranyvessző

(*Solidago* spp.), fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*)/

- Fakitermelés csak augusztus 15. és február 28. között végezhető. (E88)
- Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani. (VA02)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Idegenhonos állományok szerkezetátalakítása javasolt..

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A javasolt intézkedésekkel a közösségi jelentőségű erdei élőhelyek (91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*); 91G0*-Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*szal) kiterjedése megőrizhető. Törekedni kell arra, hogy az összes erdőállomány valamely természetszerűnek minősülő jelölő élőhellyé alakuljon. Az üde, vegyes életkorú és idős fákat, valamint holt faanyagot is tartalmazó erdők igen fontosak számos gerinctelen állatfaj állományának fennmaradásához, ilyenek pl a közösségi jelentőségű bogarak: nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy hörcsincér (*Cerambyx cerdo*).

A cserjés-magaskórós üde erdőszegélyek fenntartása a közösségi jelentőségű díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*) fennmaradása miatt fontos. A vadlétszám csökkentés is indokolt, mivel a jelenlegi vadlétszám a jelölő erdőtársulások cserje- és gyepszintjét láthatóan károsítja, ez a közösségi jelentőségű értékek közül főképp a díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*) táplálkozási lehetőségét korlátozza.

(a) Kezelési egység kódja: KE-2

(b) Kezelési egység meghatározása: csatornásított vagy természetes medrű, elhagyott Kraszna-ágak: a Holt-Kraszna, a Cserge-patak, a Macendó-csatorna és az Északi-főcsatorna medrei. Összes kiterjedésük 6,38 ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): lápi hínár (A24), harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet (B2), vízparti virágkákás, csetkákás, vízi hídörös, mételykórós mocsarak (B3)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): jellegtelen üde gyepek (OB), üde és nedves cserjések (P2a), őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők (RC)
- Natura 2000 élőhelyek: természetes disztróf tavak és tavacskák (3160) /nem jelölő élőhely/
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: vöröshasú unka (*Bombina bombina*) és dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*)
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: nyári tóziké (*Leucojum aestivum*), széleslevelű nőszőfű

(Epipactis helleborine)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Partkezelés: a csatornák nyílt szakaszain a rézsűkön és a mederéleken a meder hosszszelvényének nagyobb részében cserjés-fás szegélyvegetáció található. Ez a szegélyvegetáció általában ligetes jellegű, őshonos fákkal, de előfordulnak idegenhonos fák is (fehér akác).

A fasoroknak és cserjéseknek a meghagyására törekedni kell, de a tájidegen fafajokat szükséges volna kiszálalni. Erre a tevékenységre az erdőtervrendelet. 12. § (3) pontjának fásításban tervezett fakitermelésre vonatkozó szabályai érvényesek.

A benőttesség mértékének növekedésével, a cserjésedés előrehaladtával várható a vízügyi kezelő részéről a meder vízszállító kapacitásának megőrzése érdekében a cserjeirtásra, fás szárú vegetáció eltávolítására vonatkozó igény.

Javasolt időbeli korlátozás: Az irtási munkálatok kivitelezése szempontjából élővilágvédelmi szempontból javasolható időpont a július 15. – november 01. közötti időszak.

Kotrás, üledékkitermelés: A medrekben az üledékfelhalmozódás előrehaladtával várható a vízügyi kezelő részéről a meder vízszállító kapacitásának megőrzése érdekében az üledékkitermelésre vonatkozó igény. Azonban a medrek víztelt időszakban jellemzően pangó, lápi vizeket tartanak az erdőben, a még meglévő életközösségek fennmaradását nagyban veszélyezteti az üledékkitermelés. Javaslatunk szerint vizsgálni szükséges, hogy a Holt-Kraszna, a Cserge-patak, a Macendó-csatorna és az Északi-főcsatorna Grófi-erdőben húzódó szakaszain elkerülhető-e az üledékkitermelés, mint fenntartási munka, a lápi élőhely fennmaradása érdekében.

Vízvisszatartás, medertározás: a kezelési egységbe tartozó csatornáknak, medermaradványokban igen fontos volna a belvizek visszatartása, a medertározás megvalósítása. A terület déli határán húzódik a Szamos-Krasznaközi árvízvédelmi Tározó töltése. A tározó 2015-ös átadása óta az innen érkező vízfolyások műtárgyakkal vannak ellátva. A tározó tájgazdálkodást, ökológiai célú vízpótlást segítő funkciója jelenleg nem működik. Javasoljuk megvizsgálni, hogy a Tunyogmatolcsnál lévő beeresztő műtárgy nyitásával a Szamosból van-e lehetőség a vízpótlásra. Ugyancsak vizsgálandó a leeresztő műtárgy esetleges használata egy Kraszna áradás alkalmával, amely szintén lehetőséget adna erre.

A vadgazdálkodási körzetben az apróvadas területekre fokozott figyelmet kell fordítani és az apróvadas jelleg fenntartására kell törekedni.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

- Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is. (E30)

Magyarázat az önkéntesen vállalható előírásokhoz: az erdős előírás-javaslatokat az árkokat, vízfolyásokat kísérő fa- és cserjesorokra adtuk meg.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Élőhelyrekonstrukciós jellegű javaslatnak tekintjük az általános javaslatok között megadott, vízvisszatartásra és medertározásra vonatkozó javaslatokat.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységet alkotó, természetes lefolyási irányokat követő, és természetes medrekben létrehozott csatornaszakaszok igen értékes lápi közösségi jelentőségű élőhelyének (3160-Természetes disztróf tavak és tavacskák) hosszú távú fennmaradásához elengedhetetlen a talajvíz (felszínközeli víz) magas szinten tartása az aszályos időszakokban is. A medertározás pozitív hatású lenne továbbá a közösségi jelentőségű vöröshasú unka (*Bombina bombina*) és dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) kételtűfajok állományaira is. Ugyancsak indokolt a Grófi-erdő területén kívül a vízfolyást kísérő cserjesávok és fasorok állandó fenntartása.

(a) Kezelési egység kódja: KE-3

(b) Kezelési egység meghatározása: szántók, vadföldek. A Natura terület méretéhez képest nem jelentős egység, kiterjedése 8,89 ha. A területen egy nagyobb szántó található, további kisebb darabok vadföldek.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák (T1), fiatal parlag és ugar (T10), jellegtelen üde gyep (OB)
- Natura 2000 élőhelyek: -
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy hörcsincér (*Cerambyx cerdo*)
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: széleslevelű nőszőfű (*Epipactis helleborine*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az elszántott kicsiny területrész (Szamosszeg 0135/21 területén) felhagyását javasoljuk, akár kimérés után.

A vadgazdálkodási körzetben az apróvadas területekre fokozott figyelmet kell fordítani és az apróvadas jelleg fenntartására kell törekedni.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

- Szántóföldön trágyaszarvas nem alakítható ki. (SZ13)
- Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett. (SZ19)

- Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen. (SZ24)
- Tápanyag-utánpótlást csak szerves trágyával lehet végezni. (SZ37)
- Mezőgazdasági földterület első erdősítése, őshonos fafajokkal, támogatható. (SZ56)
- Szántó füves élőhelyé alakítása spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását. (SZ53) /Megjegyzés: inváziós fajok: aranyvessző (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), gyalogakác (*Amorpha fruticosa*)/

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Ide sorolhatók a szántó erdősítését célzó javaslatok. Ugyanakkor nem csak az erdősítést tartjuk elfogadható megoldásnak, mivel a gyepesítés is egy jó megoldás lenne (vagy a szántóművelés felhagyása után gyepként használják). Amíg a gyepesítés, vagy az erdősítés nem történik meg, szükséges a szántóművelésre vonatkozó javaslatok betartása.

Erdőtelepítésre vonatkozó javaslatok:

A szántó talaj és vízháztartási viszonyainak megfelelő, a tájra jellemző természetes erdőtípus érdemes telepíteni. Célállományként kocsányos tölgyes megfelelő, kőrises-gyertyános, esetleg hazai nyáras elegyítéssel. Elegyfajokként is hazai és tájhonos fafajokat javasolt alkalmazni.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési, fenntartási javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Az elszántott kicsiny területrészt felhagyásával növelhető a szegélyélőhelyek kiterjedése. A nagyobb szántódarab erdővé történő átalakításával hosszútávon növelni lehetne a természetközeli élőhelyek arányát. A rekonstrukcióval elegyfajoktól függően mind a két jelölő élőhely (91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*); 91G0*-Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*val és *Carpinus betulus*szal) kiterjedése növelhető lenne hosszú távon.

Tovább, mivel ezek nyújtanak élőhelyet több közösségi jelentőségű állatfajnak is (díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)), ezek állomány nagysága is növelhető.

A szántóföldi technológiákra (tápanyag utánpótlás, kemikáliák) vonatkozó előírások a határos természetes élőhelyek ökológiai állapotának megőrzését szolgálják, mindaddig, amíg a rekonstrukció megtörténik.

A gyepesítés is azért lehetne jó megoldás, mivel az erdő közé ékelődő kisebb gyepek növelik az élőhelyi változatosságot, számos faj életfeltételeit javítanák.

(a) Kezelési egység kódja: KE-4

(b) Kezelési egység meghatározása: erdészház az erdő keleti részén, a fő nyiladék mellett. Jelenleg elhagyott, egyre inkább rommá válik. Művelésből kivett terület. Kiterjedése 0,17 ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): tanyák, családi gazdaságok (U10)
- Natura 2000 élőhelyek: -

- Érintett közösségi jelentőségű fajok: -
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az erdészházat a tulajdonosnak kell karbantartania. Fontos a folyamatos gyommentesítés a gyomok terjedése és az adventív cserjésedés megakadályozása érdekében.

A vadgazdálkodási körzetben az apróvadas területekre fokozott figyelmet kell fordítani és az apróvadas jelleg fenntartására kell törekedni.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek érvényben kötelezően betartandó gazdálkodási előírások.

b) Javasolt előírások:

- Inváziós fás szárúak mechanikus irtása. (GY26)
- Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása. (GY107)
- Erősen fertőzött foltok sokkoló kaszálással történő kezelése évente legalább háromszor. (GY108)
- A lekaszált inváziós növények eltávolítása a területről a kaszálást követő 30 napon belül. (GY109) /Megjegyzés: inváziós fajok: aranyvessző (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), gyalogakác (*Amorpha fruticosa*)/

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Vizsgálni kell a használaton kívüli infrastruktúra felszámolásának lehetőségét.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatokat nem adunk meg.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A Natura 2000 terület élőhelyeit és fajait érő káros hatások csökkentése és kizárása fontos feladat. A kezelési egység ilyen jellegű potenciális és aktuális hatásait a javasolt intézkedésekkel lehet csökkenteni.

(a) Kezelési egység kódja: KE-5

(b) Kezelési egység meghatározása: az erdő nyiladéka, és az erdő északkeleti részén lévő cserjésedő-erdősődő gyepek (utóbbi szántó művelési ágú terület). A kezelési egység összkiterjedése 10,55 ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): jellegtelen üde gyepek (OB), ártéri és mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet (D6), taposott gyomnövényzet és ruderális iszapnövényzet (OG), üde és nedves cserjések (P2a), galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések (P2b)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): nedves felszínek természetes pionír növényzete (I1), őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők (RC)

- Natura 2000 élőhelyek: oligo-mezotróf állóvizek *Littorelletea uniflorae* és/vagy *Isoeto-Nanojuncetea* vegetációval (3130) /nem jelölő élőhely/
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Szükséges a nyiladékok fenntartása, karbantartása kaszálással-szárzúzással, de az utak esetleges jövőben történő burkolása nem kívánatos. Indokolt viszont a nyiladékokon a kőrís-újulatban gazdagabb területek, erdőszegélyek kímélete. Szükséges a kaszálást-szárzúzást a vegetációs időszakon kívülre időzíteni.

A felhagyott gyepon az erdősödés olyan előrehaladott, hogy itt a használatnak két iránya is megfelelő lehet: a gyepeként való kezelés, vagy a spontán erdősülés utáni felvétel az erdőtervbe.

Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulásával alkalmazható. A vadgazdálkodási körzetben az apróvadas területekre fokozott figyelmet kell fordítani és az apróvadas jelleg fenntartására kell törekedni.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Javasolt előírások:

- Felázott talajon munkavégzés nem megengedett. (GY14)
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás. (GY22)
- A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése. (GY28)
- A természetes gyepekben az őshonos, méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése. (GY30)
- A legeltetési sűrűség egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal. (GY44)
- A gyepon legelészárított terület kialakítása, ami nem haladja meg a parcella 20%-át. (GY61)
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék. (GY67)
- Legeltethető állatfaj: juh. (GY68)
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár). (GY70)
- Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepp állapotának megfelelő, természetvédelmi, ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása. (GY79)
- A széna összegyűjtése és eltávolítása a területről a kaszálást követő 2 héten belül. (GY86)

- A gyepterület kaszálása, szárazúzása esetén minimum 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92)
- 20-30% kaszátlan terület meghagyása parcellánként. (GY96)
- A kaszátlan területet kaszálásonként más helyen történő kialakítása. (GY98)
- Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges. (GY104)
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak nem helyezhetők el. (GY116)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges. (GY117)
- Mezőgazdasági földterület első erdősítése, őshonos fafajokkal, támogatható. (GY119)
- A legelészárított terület kialakítása a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve. (GY122)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

Erdőtelepítésre vonatkozó javaslatok:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható. Javasolható a spontán erdősődés után az erdőtervezésbe vétel.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési, fenntartási javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység területén található erdősődőben lévő gyepek gyepként való fenntartása és erdőként való fenntartása is elképzelhető. Klimatikus okok miatt a területen jelentős a spontán cserjésedésre-erdősődésre való hajlam, a kezeletlen gyepek néhány év alatt képesek átalakulni. A gyepként való fenntartással növelhető volna az élőhelyi diverzitás. Az erdősődés elősegítésével pedig olyan állomány jöhet létre, amely hosszú távon jelölő erdei élőhelyé alakulhat. Elegyfajoktól függően mind a két jelölő élőhely (91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*); 91G0*-Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*val és *Carpinus betulus*szal) kiterjedése növelhető lenne hosszú távon.

Továbbá, mivel ezek nyújtanak élőhelyet több közösségi jelentőségű állatfajnak is (díszes tarkalepke (*Euphydrys matura*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)), ezek állomány nagysága is növelhető.

Speciális élőhelyek a nyiladékok. Ezeknek a jelenlegi állapotukban történő fennmaradása igen fontos, mivel a közösségi jelentőségű törpekákás iszapnövényzet (3130-Oligo-mezotróf állóvizek *Littorelletea uniflorae* és/vagy *Isoeto-Nanojuncetea* vegetációval) ezeken tud kifejlődni. A törpekákás növényzet megjelenéséhez szükséges kátyúsodás csak földutas állapotban elképzelhető. Azonban a kőrissújulat, a cserjés szegélyek és az aljnövényzet kímélete is szükséges a közösségi jelentőségű díszes tarkalepke (*Euphydrys matura*) miatt.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat a dokumentáció 3.2.1. fejezetben, az kezelési egységekre vonatkozó kezelési javaslatokkal egységes szerkezetben tárgyalja. Az élőhelyrekonstrukciós javaslatok összefoglalóan a következők:

KE-1: Idegenhonos állományok szerkezetátalakítása javasolt.

KE-2: Élőhelyrekonstrukciós jellegű javaslatnak tekintjük az általános javaslatok között megadott, vízvisszatartásra és medertározásra vonatkozó javaslatokat.

KE-3: Ide sorolhatók a szántó erdősítését célzó javaslatok.

KE-4: Vizsgálni kell a használaton kívüli erdészlak és a kivett ingatlan felszámolásának lehetőségét.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A tervezési terület jelölő fajainak védelme alapvetően az élőhelyek megfelelő kezelésén keresztül biztosítható, a 3.2.1. fejezetben részletezett élőhelykezelési javaslatok alapján. Specifikus fajvédelmi intézkedések nem indokoltak.

A KE-1 egység területére vonatkozó javaslatok a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*) fajok érdekében szükségesek.

A KE-2 egység területére vonatkozó javaslatok a vöröshasú unka (*Bombina bombina*) és dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) kétéltűfajok érdekeit szolgálják.

A KE-3 egység területére vonatkozó javaslatok hosszú távon a díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*) fajok állományait növelhetik.

A KE-5 egység területére vonatkozó javaslatok a díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*) állományának fennmaradását szolgálják.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) keretében a területen monitorozás nem zajlik.

A tervezés alapját jelentő 1:10.000 léptékű élőhelytérképezés, illetve a jelölő fajokra vonatkozó botanikai és zoológiai felmérés 2015-ban készült el a teljes területre nézve. A további kutatás és monitorozás tekintetében a 2015-ös felmérés eredményeit célszerű alapállapotnak tekinteni.

A jövőben szükséges a területen a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelyek kiterjedésének és természetességének, valamint a jelölő fajok állományának nyomon követése.

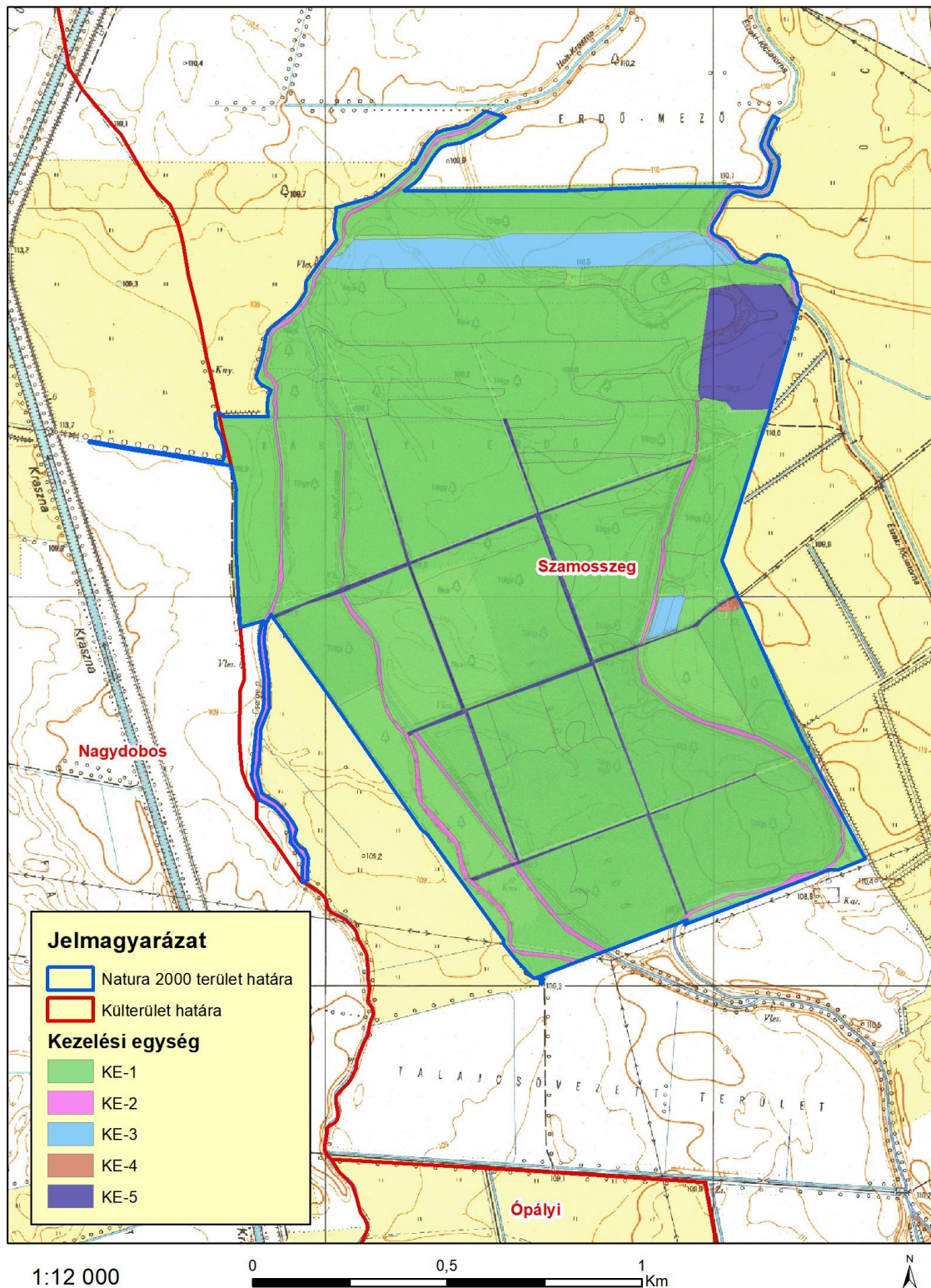
A **jelölő élőhelyek** monitorozására javasolható 5 évente az NBmR protokoll szerinti élőhelytérképezés elvégzése. Az élőhelyek ennél ritkábban végzett monitorozása vélhetőleg nem ad megfelelő lehetőséget az esetlegesen beinduló negatív folyamatok megváltoztatását célzó idejében történő beavatkozásra. Javasolt a jelölő élőhelyek (91G0*-Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*val és *Carpinus betulus*szal; 91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*); 3150-Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel) állományainak változását is egy-egy mintavételi helyen monitorozni, erre alkalmas módszer a közösségi jelentőségű gyepekre

vonatkozó módszertan

A jelölőnek javasolt **díszes tarkalepke** (*Euphydryas maturna*) monitorozása NBmR protokoll szerint végezhető, 5 évente.

HUHN20057
GRÓFI-ERDŐ

3.2.5. Mellékletek

A tervezési terület kezelési egységei. (2016. 02. 01.)

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési területre a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

A tervezési terület teljes területe (100 %) átfed az Országos Ökológiai Hálózat magterület övezetével. (ld. 1.6. fejezet).

A tervezési terület nem érinti különleges madárvédelmi területet.

A tervezési terület teljes egésze (100 %) magántulajdonban van.

A tervezési terület jelentős része (87,26%) erdő művelési ágú terület. Többi része szántó (7,37%), legelő (0,30%), valamint művelésből kivett (5,04%), mocsár (0,95%), fásított terület (0,04).

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszerek

Bevezetés

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végeztével – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. és 2022. évre átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti években a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2023-tól indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai

megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan jogcím elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetőek el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 jogcím mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrésztlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előírascsoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, másodlagos erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területen elérhető támogatások rövid ismertetése

A jelenleg hatályos Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer 2014. évi adatok alapján a Grófi-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Szamosszeg közigazgatási területét érintve 5 fizikai blokkban található. A fizikai blokkok területnagyságának – a terület jellegéből adódóan - mindössze 3 %-a esik mezőgazdaságilag támogatható területre. Az azonosítók évenként változnak, így a táblázat csak tájékoztató jellegű. A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) legfrissebb adatai a <https://www.mepar.hu/> honlapon érhetőek el.

MEPAR Blokkazonosító	Teljes terület (ha)	Támogatható terület (ha)	KAT
T0897-P-11	117,22	0,68	0
TDYWM-V-11	90,46	6,11	-
THU31-D-11	8,59	7,07	0
THRW1-5-11	11,37	0,00	0
TCN91-9-11*	97,43	94,79	0
TCCW1-L-11*	39,89	36,39	0
T0U37-3-11*	28,36	26,64	0

* Az adott MEPAR-blokknak nem a teljes területe fed át a Natura 2000 terület területével.

A fizikai blokkban gazdálkodó mezőgazdasági termelők számára az alábbi agrártámogatási források érhetőek el:

Egységes területalapú támogatás (SAPS):

2015-től önállóan nem, csak a zöldítés támogatással együtt igényelhető. A támogatás mértékéről évente a vidékfejlesztésért felelős miniszter dönt miniszteri rendeletben. A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a gazdálkodó maradéktalanul tartsa be az 50/2008.(IV.24.) FVM rendeletben foglaltakat, amely a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti állapot feltételrendszerét tartalmazza.

2015-től önállóan nem, csak a zöldítés támogatással együtt igényelhető.

Zöldítés támogatás:

A zöldítés keretében elnyert támogatási összeget kifejezetten az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra kell fordítani. Elsődleges célja, hogy a mezőgazdasági tevékenységet végzők egyre nagyobb mértékben járuljanak hozzá a mezőgazdaság alapját is képező környezet és természeti erőforrások megőrzéséhez.

A zöldítés három különböző gyakorlat összessége: állandó gyepterületek fenntartása; terménydiverzifikáció (azaz a növénytermesztés diverzifikálása, változatosabbá tétele), illetve az ökológiai jelentőségű területek kijelölése (EFA). A zöldítés három gyakorlata nem minden esetben különül el egymástól.

Fontos, hogy a zöldítés támogatást csak az egységes területalapú (SAPS) támogatással érintett területek után lehet igényelni. A támogatás összege mintegy 81 Euró hektáronként, amely éves kifizetésű, vissza nem térítendő támogatás.

Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés (VP-4-10.1.1-15 és VP-4-10.1.1-16.)

Középhosszú távú támogatási rendszer, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett pályázat szabályozza. A támogatás fő céljai a vidéki területek fenntartható fejlődésének támogatása, a környezet állapotának megőrzése és javítása, a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés csökkentése, környezetvédelmi szolgáltatások biztosítása, a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése. Kiemelten kívánja továbbá támogatni a biodiverzitás megőrzését a természetes életkörülményeik között (a gazdaságban), a természet, a víz, és a talaj védelmét a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakításával, a környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat kialakításával.

Kötelező földhasználati előírások ellenértékékként igényelhető kompenzációs jellegű kifizetések:

A Natura hálózat gyepterület hasznosítású területeire a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól értelmében speciális földhasználati előírások vonatkoznak, melyek betartása többletköltséget, illetve bevételkiesést jelentenek a gazdálkodók számára. A Vidékfejlesztési Program keretében pályázható „VP4-12.1.1-16. - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések”

kompenzációs támogatás ezeknek a többletköltségeknek, valamint kieső bevételeknek az ellentételezésére szolgál.

Ehhez hasonlóan létezik a Vidékfejlesztési program keretében erdős területekre vonatkozó „VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” támogatás is. A Natura 2000 irányelveket érvényre juttató jogszabályok végrehajtásával érintett, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott, magánjogi tulajdonban lévő Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz a felmerülő költségek és jövedelem kiesés ellentételezésére az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően évente, változó összegű kompenzációs támogatás igényelhető.

Erdő-környezetvédelmi kifizetések:

A Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett „VP4-15.1.1-17 - Erdő-környezetvédelmi kifizetések” pályázat célja a tudatos erdő-környezetvédelmi gazdálkodási módok elterjesztése, a fafajok adaptációs készségének növelése, az egyes területeken az erdőtípus, fafaj-összetétel, illetve gazdálkodási mód megváltoztatása. A kiírás alapján kizárólag magánjogi erdőgazdálkodó és települési önkormányzat kaphat támogatást a jogerős erdőtervvel rendelkező, Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdőrészletben történő száraló erdőgazdálkodásra, erdőállományok kézimunka igényes ápolására, illetve természetkímélő anyagmozgatásra.

Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása

A „VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 15) és VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 18)” pályázat célja egyrészt a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése, másrészt az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett pályázat szabályozza.

Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása

A VP5-8.2.1-16 számú felhívás célja a fásítások, mezővédő erdősávok rendszerének kialakítása, fás legelők területének növelése a jelenlegi erdőzónában és az alföldi erdőssztyepp területeken, hozzájárulva a mezőgazdasági és az állattenyésztési termelékenység növeléséhez.

Erdősítés támogatása

A VP5-8.1.1-16 számú célja a klímaváltozás hatásainak csökkentése, a szél és vízerózió elleni védekezés, valamint a faanyag, mint környezetbarát nyersanyag és megújuló energiaforrás iránti növekvő igény kielégítése érdekében az erdőterület növelésének támogatása.

Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások

A VP5-8.5.1.-16 számú felhívás a meglévő erdő természetességi állapotához képest magasabb természetességi állapotú, vagy a sarjeredetű állomány helyett magasabb ökológiai értékű, legalább azonos természetességű, nem sarj eredetű állomány létrehozását kívánja előmozdítani.

Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése

A VP4-15.2.1.1-16 számú felhívás célja a klíma rezisztens fafajok biztosítása, fafajaink evolúciós potenciáljának fenntartása a genetikai változatosság megőrzése a fafajok alkalmazkodóképességének érdekében.

Erdészeti, genetikai erőforrások fejlesztése

A VP4-15.2.1.2.-17 számú felhívás célja a magyarországi erdészeti fafajok genetikai erőforrásainak megőrzésével a meglévő genetikai változatosságot, mint az alkalmazkodóképesség alapját és fafajaink evolúciós potenciálját hosszútávon megvédi és fenntartja.

Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése

A VP5-8.3.1-17 számú erdőgazdálkodás biztonsága érdekében szükséges fokozott figyelmet fordítani az erdőtüzek kialakulásának megelőzésére – a pályázati felhívás ehhez biztosít megfelelő támogatást.

Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása

A VP5-8.4.1.-16 számú támogatás célja az erdőtüzek vagy egyéb természeti katasztrófák – az éghajlatváltozással összefüggő eseményeket is beleértve és a katasztrófaesemények által károsított erdőgazdálkodási potenciál helyreállítása.

Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek

A VP5-8.6.2-16 számú felhívás célja az erdők gazdasági értékének növelése olyan erdészeti beavatkozásokkal, amelyek által az erdők nagyobb mértékben képesek ellátni gazdasági értékteremtő funkciójukat.

Ide kell érteni azokat a beavatkozásokat is, amelyek hatásai nem azonnal, hanem a jövőben várható fahasználatok során tapasztalhatók.

Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése

A VP4-8.5.2.-17 számú felhívás célja, hogy a magyar erdők közjövainak ingyenes elérhetőségének lehetősége jelentősen bővüljön.

Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások

A VP5-8.6.1-17 számú felhívás célja az erdőgazdálkodás hatékonyságának javításához és a természetközeli erdőgazdálkodási módok elterjedéséhez szükséges eszközök és géppark kialakításának ösztönzése, valamint az erdei termékek és melléktermékek gazdasági hasznosításához szükséges elsődleges feldolgozást szolgáló gépek és berendezések biztosítása, beleértve a lokális megújuló energiarendszer kiszolgálást, faipari feldolgozás előkészítését szolgáló gépeket, technológiát is.

Nem termelő mezőgazdasági beruházások:

A Vidékfejlesztési Program keretében a „VP4-4.4.1-16. - Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások” pályázat alapján támogatás vehető igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, ez által növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez.

Ugyancsak a Vidékfejlesztési Program keretében van lehetőség pályázni Vízvédelmi célú nem termelő beruházások kivitelezésére. A „VP4-4.4.2.1-16 - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése”, illetve a „VP4-4.4.2.2-16 - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: vízvédelmi és vizes élőhely létrehozása, fejlesztése” támogatások alapvető célja területi vízvisszatartás elősegítése, illetve a felszíni és a felszín alatti víztesteket érő terhelések, szennyezések csökkentése, megakadályozása, mind az éghajlatváltozással összefüggő problémák minimalizálása, mind a biodiverzitás megőrzése, mind a vizeink mennyiségi és minőségi védelmének biztosítása céljából.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Kifejezetten Natura 2000 területekre jelenleg a Natura 2000 gyep- és erdőterületekre vonatkozóan létezik kompenzációs kifizetés, azonban egyéb természetvédelmi szempontból fontos élőhelyre (vizes élőhelyek stb.) kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés nincs hatályban. Ebből adódóan nincsenek speciális faj és élőhelyvédelmi intézkedések.

A jelenlegi agrártámogatási rendszer további javítása érdekében javasolható, hogy támogatást lehessen igényelni olyan mezőgazdaságilag nem hasznosított területeken, ahol néhány fontos beavatkozással jelentős természeti értékek fenntartását lehet elősegíteni (pl. invazív növények irtása, vízelvezetés megszüntetése stb.) Ezek többnyire olyan élőhelyek, ahol épp a gazdálkodás hiánya teszi lehetővé a közösségi jelentőségű értékek fennmaradását.

Mivel ezek a területek rendszerint nem támogatható területek, így a támogatható terület maximalizálása érdekében a gazdálkodók gyakran eltüntetik a szegélyvegetációt, cserjéseket, kaszálják az értéktelen szénát adó, vagy vízállásos területeket is, amelyeken korábban nem folytattak intenzív jellegű gyepgazdálkodást. Ez a helyzet úgy javítható, ha agrártámogatás lesz igényelhető a nem művelt területekre, azaz nemcsak a kivett művelési ágú területekre, hanem a művelés alatt álló területek egyes részterületeire is.

A Natura 2000 területek közötti koherencia biztosítása érdekében fontos lenne a természeti területek és az ökológiai hálózatba tartozó területek kedvező állapotának megőrzése a Natura 2000 területeken kívül is. A fenti problémára megoldás lehet, ha a természetvédelmi szempontból értékes, de gazdaságosan nem művelhető területek is legalább minimális mértékben támogathatóak lennének, ezáltal nem lennének teljesen haszontalanok a tulajdonosok, földhasználók számára. A támogatási rendszer kialakítása során figyelembe kellene venni a támogatásra benyújtott terület természetvédelmi értékességét, sajátos ökoszisztéma szolgáltatásait, az ott megtalálható, elkülönülő élőhelyfoltok természetességi értékét és a jó természetességi területeken vagy részterületeken azoknak a fennmaradását segítő gazdálkodást vagy akár a „nem beavatkozást” kellene ösztönözni, az inváziós fajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területre a természetvédelmi célkitűzések megvalósításával kapcsolatos pályázat nincs folyamatban, sem tervezési fázisban.

3.3.3. Egyéb

A tervezési területre nincs egyéb javaslat.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Kifejtve a 3.4.2. pont alatti táblázatban, összevontan a kommunikáció címzettjeivel.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Felhasznált kommunikációs eszközök	Kommunikáció címzettjei:	Időpont, helyszín	Egyéb információ
Egyeztető fórum	<ul style="list-style-type: none"> • gazdálkodók • a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói • a Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság 	2016.03.21. (Szamosszeg)	Résztevők száma: 21
Önkormányzati közzététel	<ul style="list-style-type: none"> • gazdálkodók • a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói • a Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság 	2016.03.07-16. (Szamosszeg, Nagydobos)	Kifüggesztés darabszáma: 2
Honlap	<ul style="list-style-type: none"> • gazdálkodók • a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói • a Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság 	2016.03.06-től meghatározott ideig letölthető volt.	http://www.e-misszio.hu/n2
Érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása	<ul style="list-style-type: none"> • a Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok 	2016.03.06-19 között	Kiküldött levelek + emailek darabszáma: 171 levél + 48 e-mail

A társadalmi egyeztetés szervezése, lebonyolítása, tartalma és eredménye:

1. Az egyeztető fórum időpontjának és helyszínének egyeztetése megtörtént az érintett szakmai tervezőkkel, természetvédelmi örökkel és a tájegyiségvezetővel, valamint a fórum helyszínének otthont adó Szamosszeg Polgármesteri Hivatalával (2016. március eleje).
2. A fenntartási terv letölthetővé vált és a véleményezhetőségről cikk jelent meg a kommunikációban résztvevő E-misszió Egyesület honlapján (2016.03.06.).
3. Az érintett önkormányzatok (Szamosszeg, Nagydobos) 2016.03.07-16. között 10 napra kifüggesztették a fenntartási tervet.
4. Az érintettek jelentős köre a fenntartási terv társadalmi egyeztetésének folyamatáról, a tervek véleményezhetőségéről, a véleményezés módjairól és határidejéről postai levélben (és/vagy e-mailben) értesítésre került. Az értesítő levelek célcsoportok szerinti egyedi összeállítással kerültek kiküldésre (2016.03.06-19. között) és tartalmazták a véleményezéshez szükséges információkat (terület kód, név, érintett települések, átnézeti térkép, véleményezési határidők, egyeztető fórum időpontja stb.). A címzettek köre:
  - Érintett önkormányzatok (Szamosszeg, Nagydobos, 2 levél)
  - Azon földrészletek helyben élő magán tulajdonosai, amelyek a tervezési területen belül érintettek a jelölő élőhelyeket és fajokat, valamint kiemelt természeti értéket és/vagy konfliktusforrást hordozó, természetvédelmi szempontból legfontosabbnak ítélt területrészekben (41 levél). (A területen tulajdonosként érintett önkormányzatok és a magyar állam vagyongazdálkodói külön levélben kerültek értesítésre.)

- Natura 2000 támogatást 2014-2015-ben igénybe vevő helyben élő gazdálkodók (52 levél).
- Erdészeti szakirányítók, erdészek, erdőgazdálkodók (48 email, plusz telefonok)
- Agrárkamrai tanácsadók, falugazdászok (11 levél)

Országos hatáskörű szervek (szervezetenként 1 levél):

• Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség	• Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Földművelésügyi Igazgatóság
• Nemzeti Földalapkezelő Szervezet	• Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság
• Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal	
• Nemzeti Agrárgazdasági Kamara	
• Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal	• Magyar Bányászati és Földtani Hivatal
• Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Erdészeti Igazgatóság	• Magyar Erdőgazda Szövetség (MERSZ)
• Országos Tisztifőorvosi Hivatal	• Országos Erdészeti Egyesület
• Országos Vízügyi Főigazgatóság	• Országos Magyar Vadászkamara
• BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság	• Vizgazdálkodási Társulatok Országos Szövetsége (VTOSZ)
• Magán Erdőgazdálkodók Országos Szövetsége	• Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ)
• Országos Kishalász Érdekszövetség	• Regionális Fejlesztési Holding Zrt.

Régiós, megyéken túlnyúló hatáskörű szervek (szervezetenként 1 levél):

• Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	• ÉRF Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Zrt.
• NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt.	• ÉARFÜ Nonprofit Kft.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei szervek (szervezetenként 1 levél):

• Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal	• Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság
• Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály	• Sz-Sz-B Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
• Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály	• Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, Nyírség-Szatmár-Bereg Természetvédelmi Tájéegység
• Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály, Növény- és Talajvédelmi Osztály	• NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt., Fehérgyarmati Erdészet
• Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Környezetvédelmi és	• NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt., Baktalórántházi Erdészet
	• NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt., Nyírbátori Erdészet
	• Nemzeti Földalapkezelő Szervezet, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kirendeltség

Természetvédelmi Főosztály

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Földhivatali Főosztály
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Jogi és Koordinációs Főosztály
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály, Erdészeti Osztály (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Fejlesztési Ügynökség Kht.
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kirendeltség
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Igazgatóság
- Országos Magyar Vadászkamara, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Szervezete
- Vadásztársaságok Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Szövetsége
- Felső-Tiszavidéki Vadgazdák Szövetsége
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat
- Sporthorgász Egyesületek Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szövetsége

Járási hivatalok (szervezetenként 1 levél):

- Nyíregyházi Járási Hivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
- Mátészalkai Járási Hivatal.

Országos, regionális és helyi környezet- és természetvédő civil szervezetek (szervezetenként 1 levél):

- Pro Silva Hungaria
- Országos Természetőr Egyesület
- Magyar Természetvédők Szövetsége
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
- WWF Magyarország Alapítvány
- Felső-Tisza Alapítvány
- Szabolcs-Szatmár-Beregi Természetvédelmi Alapítvány
- Beregi Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

Vadásztársaságok (a 2016. évi helyzet szerint, amikor a terv egyeztetése történt):

- Szamosszeg és Vidéke Földtulajdonosi Közösség
- mezőőr
- hivatásos vadász, mezőőr

Vízgazdálkodási társulatok (szervezetenként 1 levél):

- Ecsediláp-Krasznabalparti VGT
- Szamos-Zug VGT
- Nyírségi VGT

Horgász egyesületek (szervezetenként 1 levél):

-

Halászati hasznosítók (szervezetenként 1 levél):

-

5. A meghirdetett időpontban (2016.03.21-én 14:00-16:00 óra között), de a meghirdetett helyszín (Szamosszeg Polgármesteri Hivatal Házasságkötő terme, 4824 Szamosszeg

Bercsényi u. 6. sz.) helyett - felújítási munkák miatt - az egyeztető fórum a szomszédos Kultúrházban került megtartásra, melyről emlékeztető és fotódokumentáció készült. A fórumon 21 fő vett részt.

6. A beérkezett véleményeket és észrevételeket a kommunikációban közreműködő szakértő összefoglalta, és a tervekészítő, valamint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság részére eljuttatta.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Társadalmi egyeztetést követően 9 címzett részéről érkezett visszajelzés a Natura 2000 fenntartási tervvel kapcsolatban. A legtöbb véleményt megyei szervek küldték meg. Emellett voltak országos, régiós, megyéken túlnyúló hatáskörű szervek, járási hivatalok is a véleményezők között. A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság részt vett a fenntartási terv egy részének elkészítésében.

A legfontosabb beérkezett vélemények a 3.4.3.1. táblázatban láthatóak.

3.4.3.1. A legfontosabb beérkezett vélemények:

Kommunikáció címzettje	Alkalmazott eszköz	Visszajelzett? (tartalom)	Hogyan?	Beépült a tervbe?	Hogyan? Ha nem épült be, miért?
Tulajdonosok, gazdálkodók (93 fő visszajelzés)	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	Igen (Hogyan lehet igénybevenni támogatásokat?) - Egyetértenek a vadlétszám csökkentéssel. - Nincs jelölő faj, a csak közösségi jelentőségűek ne legyenek megadva. - Veszélyeztető tényező (erdőgazdálkodás) módosítása javasolt. - Véghasználat csak kis területen történt, nem érintve keményfás ligeterdőt. - Pannon gyertyános tölgyest nem érintett véghasználat, és 20 éven belül nem is fog, ezért veszélyeztető tényező ne legyen. - 5.4 ha véghasználat nem nevezhető nagy arányúnak, főleg, hogy ez túltartott nemes nyarasban történt. - <i>Euphydryas maturna</i> nem jelölő faj, ne szerepeljen a fennt. tervben sem így, és az erdészeti tevékenységnél ne legyen problémaként említve, mivel van elég erdőszegély, valamint élő és holt fa (kóris) számára. - Veszélyeztető tényező a falopás - A javaslatok mellett a lehetséges eszközöket is tartalmazni kell a fennt. tervnek, a 275/2004 szerint.	levélben, fórumon, telefonon	részben beépült	Egyes kérdésekre a helyszínen adott válaszadás történt, vagy egyetértő volt a vélemény, a tervbe ezek nem épültek be Az erdőgazdálkodók, tulajdonosok által levélben megfogalmazott vélemények közül az általános konfliktuspontok a megalapozó dokumentáció 1.3.3. fejezetébe kerültek be. Ezek azok a pontok, amelyeket a fenntartási terv nem tud teljes körűen feloldani. A földalapú támogatásokkal egyidőben lehet igényelni Natura 2000 kompenzációs támogatásokat is. A tervekészítést megalapozó felmérések során a szakértő véleménye alapján a díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>) állományát jelölővé átminősíti a dokumentáció, mivel kielégíti annak feltételeit. A tervekészítő a beérkezett vélemény alapján módosította a veszélyeztető tényezőket, így az „erdőgazdálkodás”, „egyéb erdészeti tevékenység” a továbbiakban nem szerepelnek veszélyeztető tényezőként. Az

		<p>Kéri ezek szerepeltetését.</p> <ul style="list-style-type: none"> - KE-1: nem ért egyet a javasolt szálalással, faanyag nem szolgáló üzemmóddal. <p>Tarvágás mellőzésével erdőfelújítás nem végezhető.</p> <ul style="list-style-type: none"> - KE-3: két hrsz régtől szántó, nem vékony elszántás. Gyepesítése, legelőfásítása indokolt. - Az agrártámogatások pontatlanok, hibásak.) 		<p>„erdőfelújítást” viszont a tervkészítő beemelte, két elemet kiemelve: csak a teljes talajelőkészítést tartja veszélyeztető tényezőnek, és mivel egyelőre ezek felújítása nincs előírva, „potenciális, jövőben ható” veszélyeztetőnek tette át.</p> <p>A díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>) állományának veszélyeztető tényezőjét (tarvágások) a tervkészítő a kérésnek megfelelően törölte.</p> <p>Az erdőszegélyek fenntartására és a holt faanyag megtartására irányuló kezelési javaslatok csak támogatási rendszeren keresztül válhatnak kötelezővé, jelenleg a gazdálkodót nem kötelezik.</p> <p>A „falopás”, mint veszélyeztető tényező nem szerepel a tényezők hivatalos listájában (http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal). Ennek ellenére „rongálás, vandalizmus” néven a tervkészítő betette a potenciális veszélyeztető tényezők közé.</p> <p>A fenntartási terv (hasonlóan az erdőtervendelethez) olyan irányelveket fogalmaz meg, amelyek mentén a jelölő élőhelyek fennmaradását a tervkészítő biztosítottnak látja. Az előírás-javaslatok önkéntesen vállalhatók, tehát csak támogatási rendszeren keresztül működhetnek, a javaslatokra technológiát a gazdálkodónak kell kidolgoznia. A fenntartási tervnek nem feladata technológiák megadása.</p> <p>KE-1 előírások: mindegyik üzemmódra való áttérés jelenleg önkéntes, támogatási rendszer nélkül nem ró kötelezettséget a gazdálkodóra, az átalakító és szálaló üzemmódok technológiája hasonló termőhelyeken (Bockereki-erdő, Kisasszony-erdő, Jánki-erdő) kikísérletezés alatt áll. Ezek miatt a tervkészítő meghagyta az előírás-sort. A tarvágás</p>
--	--	--	--	--

					<p>mellőzésére vonatkozó előírás-sort ugyanezen okok miatt ugyancsak meghagyta.</p> <p>A KE-3 egységbe tartozó szántókat a tervekészítő erdősítésre javasolja, és nem gyepesítésre, mivel a területnek erdős jelölő élőhelyei vannak, így azok területe volna növelhető. Az elszántott terület rész hrsz azonosítóját a tervekészítő a tervben megjeleníti, hogy ebből ne legyen félreértés.</p> <p>A 3.3.1.1 fejezetben szereplő agrártámogatások pontosítását a tervekészítő elvégezte.</p>
<p>Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Erdészeti Igazgatóság</p>	<ul style="list-style-type: none"> - levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum 	<p>Igen (Ne csak a tervekészítés végén, és ne csak véleményezőként vonják be a gazdálkodókat és a hatósági szerveket.</p> <p>Felhívja a figyelmet az erdőterv és a fenntartási terv közötti jogi kapcsolatra: 11/2010 FVM rend. És 275/2004 korm.rend. 4§ (3). Ismerjék meg a tervekészítők az erdőtervrendeletekben írtakat.</p> <p>Natura 2000 adatlap adatlapok dátumának rögzítése és a jelölők értékelése szükséges.</p> <p>Szálalásról kevés tapasztalat van országos szinten is, láperdőknél stb. pedig nincs, az áttérés javasolása felelőtlenség.</p> <p>Jelölő értékeken kívüli elvárások ne legyenek. A faállományok nem vonhatók egy kezelési egységbe.</p> <p>Az adattárban lévő erdők külön egységben javasolt kezelni.</p> <p>Továbbá javasol néhány szóhasználati javítást.</p> <p>Már a megalapozó dokumentáció elkészültekor legyen egyeztetés az erdészeti hatósággal.)</p>	levélben	<p>részben beépült</p>	<p>A társadalmi egyeztetésre bocsátott fenntartási terv tervezete egy véleményezhető vitaanyag. Ennek megfelelően az egyeztetés jelen szakaszában bármilyen szakmai javaslat megfelelő időben érkezik, mivel azokat tervekészítők érdemben mérlegelik, és indokolt esetben a lehetőségek mentén változtatnak a terven.</p> <p>A tervekészítő véleménye szerint annak ellenére, hogy a levélben megfogalmazottnak megfelelően a körzeti erdőtervekei is mint a Natura 2000 hálózat célkitűzéseinek megvalósítását szolgáló terveknek kell tekinteni, továbbá az erdészeti hatóság az erdészeti tervezés során mint természetvédelmi alapidokumentumot használja, mégis a kettő más célt szolgál. A körzeti erdőtervben a jelenlegi jogszabályi környezetben megvalósítható gazdálkodási módok és technológiák vannak meghatározva, míg a Natura fenntartási tervben esetlegesen olyan előírás-javaslatok is szerepelhetnek, amelyek jelenleg nem fednek kidolgozott technológiát, vagy amelyekre jelenleg nem lehet támogatást igénybe venni. A fenntartási tervben a</p>

				<p>konfliktuspontokat is fel feltárni. Éppen ezért a fenntartási terv nem fogalmaz meg kötelező előírásokat, csak olyanokat, amelyek önkéntesen vállalhatók, és támogatási rendszeren keresztül, esetleg jogszabályváltozáson keresztül képesek a jövőben működni. Kötelező előírásokat továbbra is a körzeti erdőtervek tartalmaznak.</p> <p>A 45/2015. FM rendelet hivatkozását a tervekészítő beillesztette a megfelelő kezelési egységbe.</p> <p>Az Natura 2000 adatlap adatlapok közül a fenntartási terv mindig a hatályosra készül, ez igaz az általános célkitűzésekre is.</p> <p>A jelölő fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetének értékelése a Megalapozó Dokumentáció része, amely nem kerül társadalmi egyeztetésre.</p> <p>A száraló üzemmódra való áttéréstől szóló javaslat önkéntes, vagyilagos és pontosan így szól: „az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, száraló vagy faanyagtermelést nem szolgáló”, tehát ez nagyon óvatosan van megfogalmazva. A javaslatot azonban szó szerint kellett beemlíteni.</p> <p>A faállománnyal borított területrészek szétbontása az Evt. hatálya alatt álló és nem álló egységekre nem megfelelő a terv szempontjából, ezt a tervekészítő nem végezte el. A szóhasználati hibákat a tervekészítő javította.</p>
<p>Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály, Erdészeti Osztály (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)</p>	<p>- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum</p>	<p>Igen (a Főosztály): (- Ne kommunikációs célcsoport legyen az államigazgatási szerv, hanem a készítésbe legyen bevonva. - A tervekészítéshez nem volt használva az OEA. - A körzeti erdőtervre, üzemmódokra vonatkozó szövegrészeket kéri javítani. - A fenntartási tervnek az Evt.</p>	<p>levélben</p>	<p>-</p> <p>A 275/2004. Korm. rend. 4.§ (4) alapján a területileg illetékes államigazgatási szervek a kommunikáció célcsoportjai, akikkel a tervet egyeztetni kell a készítés során. Ez jelen terv esetében is megvalósult.</p> <p>A körzeti erdőtervekre vonatkozó listát felülvizsgáltuk, ill. a fenntartási tervben a</p>

		<p>112.§ (3) alapján igazodnia kell az erdőtervrendeletre, a körzeti erdőtervezéshez, az erdőgazdálkodási szabályokhoz. Felhívja a figyelmet a 45/2015. FM rendeletre.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hibásan került megnevezésre a körzeti erdőterv. - Kéri a díszes tarkalepke státuszát javítani egységesen. - Nem került rögzítésre az Natura 2000 adatlap dátuma és a jelölő élőhelyek értékelése, hiányos a rá való hivatkozás. - A tarvágás tiltása túlterjed az Natura 2000 adatlap célokon. - A szakszerű felújítás kisebb veszélyeztető tényező, mint a kiszáradásból fakadó lékesedés. - A veszélyeztető tényezők között nincs a falopás, és az őshonos körisek kímélete. - Az inváziós fajok elleni és az erdő intaktségével kapcsolatos célkitűzések túlmutatnak az Natura 2000 adatlap adatlap célokon, és szerinte az adatlapon szereplőknek kellene lennie. - Az erdőterv rendelet figyelembe vételével a KE-1 (4) bekezdését javasolja átírn. - A különböző természetességi és rendeltetésű erdőkre eltérő kezelési javaslatokat lenne célszerű megfogalmazni. - Mivel az Evt. 10.§-a csak állami erdőkre vonatkozik, ami itt nincs, véleménye szerint az erdőtervezés nem állapíthat meg folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódot. - Az erdőszegély kialakítása az Evt. 77-85 §-a alapján erdő igénybevétel. - KE-1: az erdőfelújítást részletesen javasolja kidolgozni. - A tölgyesek vágástervének tér- és időbeli ütemezését javasolja elkészíteni, az erdőfelújításokat a jelölő élőhelyeken elvégezni. - KE-2-ben a faállomány kitermelésére az Evt. 	<p>hivatkozott adatokat ennek megfelelően javítottuk.</p> <p>A tervekészítő véleménye szerint annak ellenére, hogy a levélben megfogalmazottnak megfelelően a körzeti erdőtervet is mint a Natura 2000 hálózat célkitűzéseinek megvalósítását szolgálóterveknek kell tekinteni, továbbá az erdészeti hatóság az erdészeti tervezés során mint természetvédelmi alaplódokumentumot használja, mégis a kettő más célt szolgál. A körzeti erdőtervben a jelenlegi jogszabályi környezetben megvalósítható gazdálkodási módok és technológiák vannak meghatározva, míg a Natura fenntartási tervben esetlegesen olyan előírás-javaslatok is szerepelhetnek, nem fednek kidolgozott technológiát, vagy amelyekre jelenleg nem lehet támogatást igénybe venni. A fenntartási tervben a konfliktuspontokat is fel kell tárn. Éppen ezért a fenntartási terv nem fogalmaz meg kötelező előírásokat, csak olyanokat, amelyek önkéntesen vállalhatók, és támogatási rendszeren keresztül, esetleg jogszabályváltozáson keresztül képesek a jövőben működni. Kötelező előírásokat továbbra is a körzeti erdőtervek tartalmaznak.</p> <p>A 45/2015. FM rendelet hivatkozását a tervekészítő beillesztette a megfelelő kezelési egységbe.</p> <p>Az Natura 2000 adatlap adatlapok közül a fenntartási terv mindig a hatályosra készül, ez igaz az általános célkitűzésekre is.</p> <p>A jelölő fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetének értékelése a Megalapozó Dokumentáció része, amely nem kerül társadalmi egyeztetésre.</p> <p>A díszes tarkalepkére, mint</p>
--	--	--	---

		<p>fásításban tervezett fakitermelés szabályai vonatkoznak.</p> <p>KE-3: karbantartása a tulajdonos feladata, aki nem biztos, hogy az erdőgazdálkodó.</p> <p>- Javasolja aktualizálni a Natura 2000 jogcímeiket, és a mértéket a helyi adottságoknak megfelelően megadni.)</p>		<p>javasolt fajra vonatkozó sorokat a tervekészítő törölte a veszélyeztető tényezők táblázatából.</p> <p>A tarvágás mellőzésére vonatkozó előírás-sort a tervekészítő meghagyta, mivel ez nem tilalom, hanem önkéntes vállalás alapján működő előírásjavaslat.</p> <p>A „falopás”, mint veszélyeztető tényező nem szerepel a tényezők hivatalos listájában (http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/refer ence_portal). Ennek ellenére „rongálás, vandalizmus” néven a tervekészítő betette a potenciális veszélyeztető tényezők közé.</p> <p>Az őshonos kőrisek védelmére vonatkozó szövegrészt a tervekészítő beillesztette a KE-1 kezelési egység általános javaslatai közé.</p> <p>Az idézett, Natura 2000 adatlapon túlmutató szövegrész (az inváziós fajokról) valóban félreérthetően fogalmaz, azonban a tervekészítőnek a minisztérium által megadott javaslatsorokból kellett választania, azokban eltérés nem lehetett. Azonban ez is, mint minden előírás-javaslat önkéntesen vállalható..</p> <p>A KE-1 kezelési egység (4) a) és b) fejezeteit a tervekészítő egészében nem írta át. A kötelező előírások között lévő hibákat javította, az önkéntesen vállalható javaslatokat meghagyta.</p> <p>Az erdőtervezés folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódot magánterületen is megállapíthat. Az Evt. 10. § azt mondja ki, hogy állami területen <i>kötelező</i> bizonyos területhányadon átállni.</p> <p>A 10 m széles erőszegély fenntartására irányuló javaslat óvatosan fogalmaz: lehetséges a „meglévő fenntartása” is. Ez a javaslat is önkéntes egyébként.</p>
--	--	--	--	--

					<p>A KE-1 kezelési egységhez írt további megjegyzést a tervekészítő kissé módosítva beemelte a gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok közé.</p> <p>A KE-2 és KE-4 kezelési egységekhez írt módosítási javaslatokat a tervekészítő a tervbe beépítette.</p> <p>A Natura jogcímekeket a tervekészítő aktualizálta.</p>
Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság	<ul style="list-style-type: none"> - levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum 	<p>Igen (Kiegészítést kér az alábbiakra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - KE-2: 3 méteres parti sávot szabadon kell hagyni legalább az egyik oldalt. - középvízi mederben a mederszelvény mindig szabadon kell hagyni. - írtási munkákat ésszerű júl.15-nov.1 között elvégezni. - vízfolyási akadályokat a mederből el kell távolítaniuk. - A Holt-Kraszna és az É-i főcsat. mély beagyazódású. Mederkotrást csak a legszükségesebb mértékben tervez kivitelezni. - Támogatja a vízviisszatartás lehetőségének megvizsgálását. - Vízpótlás a Krasznából lehetséges, javasol további egyeztetést. <p>A fenti kiegészítésekkel a tervet megfelelőnek, támogatandónak tartja.)</p>	levélben	részben beépült	<p>A megjegyzések egy része a fenntartási terv megállapításainak kiegészítése, pontosítása. Ezek a megfelelő szövegrészekbe (módosítva) bekerültek. Az igazgatóság feladatkörét és a jogszabályi hivatkozásokat bemutató részek a megalapozó dokumentáció 1.3.3. fejezetébe kerültek.</p> <p>A betétpallós elzárás létesítésének lehetősége ugyancsak bekerült a KE-2 egységbe.</p>
Nyíregyházi Járási Hivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály	<ul style="list-style-type: none"> - levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum 	<p>Igen (- Forster Gyula NÖVKNYI nyilvántartásában szereplő aktuális adatok szerepeltetése javasolt, illetve kéri.</p> <ul style="list-style-type: none"> - régészeti lelőhelyek elkerülése szükséges a földmunkával járó fejlesztések, beruházások tervezése során. - régészeti lelőhelyet érintő létesítmények engedélyezésében szakhatóságként részt vesznek. <p>- felhívja a figyelmet, hogy a terv által érintett terület közvetlen közelében régészeti lelőhely található.)</p>	levélben	nem	<p>A fenntartási terv szempontjából nem releváns, mivel az nem tartalmaz tervanyagot jövőbeni beavatkozásokkal kapcsolatosan, különösen nem földmunkákkal. A jövőben bármi ilyen történik, a szakhatóság természetesen be lesz vonva.</p> <p>A Forster Gyula NÖVKNYI nyilvántartásában szereplő aktuális adatok szerepeltetése a fenntartási terv tartalmi követelményeit szabályozó 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, és az ez alapján létrehozott „Útmutató a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez” szakmai anyag szerint nem kötelező tartalmi elem.</p>

3.4.3.2. A legfontosabb észrevételek, amelyek alapján a terv módosításra került:

Tulajdonosok, gazdálkodók levélben megküldött észrevételei: annak jelzése, hogy a díszes tarkalepke esetében ne legyen veszélyeztető az erdőgazdálkodás; általában ne szerepeljen az erdőgazdálkodás, mint veszélyeztető tényező; a fenntartási terv adjon meg technológiákat; agrártámogatások hibásan vannak feltüntetve; legyen veszélyeztető tényező a falopás.

FETIVIZIG vélemény: megoldási lehetőség a vízvisszatartásra; az 1.3.3. fejezetbe bekerülő általános feladatmeghatározás.

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Erdészeti Igazgatóság levélben megküldött véleménye: konfliktuspontok bekerültek a megalapozó dokumentáció 1.3.3. fejezetébe.

AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUHN20057 Grófi-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUHN20057 Grófi-erdő Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:

Balczó Bertalan

természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2021. május „12.”

